

Vi skriver till er med anledning av *Genomförandeplan för stadsutvecklingen på västra Sicklaön*.

Våra förslag:

- Väg även in miljökriterier i prioriteringen av stadsutvecklingen.
- Låt Ryssbergen och Trolldalen utgå ur planeringen.
- Pröva om bebyggelsen i Ryssbergen istället kan förläggas till ICA-Maxitomten. Vi har kontaktat ICA Fastigheter AB och de är beredda att diskutera en planläggning av området.

Enligt förslaget till beslut ska Kommunstyrelsen ge stadsutvecklingsdirektören i uppdrag att bedriva den fortsatta planeringen och genomförandet av stadsutvecklingen på västra Sicklaön enligt de rekommendationer som anges i tjänsteskrivelsen.

Kommunstyrelsen ska också ge exploateringsenheten Nacka stad i uppdrag att fortsätta arbetet med en ny genomförandeplan för västra Sicklaön och återkomma med en redovisning av denna till kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott i augusti 2020.

Vi menar att detta är ett utmärkt tillfälle att göra stadsutvecklingen i Nacka mer miljömässigt hållbar. De rekommendationer som föreslås har mest med ekonomiska frågor att göra. Men nu finns chansen att även stärka de miljömässiga ambitionerna för stadsutvecklingen. Vi föreslår att miljökriterier också vägs in i vilka projekt som ska prioriteras. Projekt som tar höga natur- och eller rekreationsvärden i anspråk och som innebär stora svårigheter att t.ex. klara dagvattenhanteringen borde prioriteras ner och helst strykas ur planeringen. Vi är medvetna om att åtagandet att bygga 13 500 lägenheter ligger kvar. Men nu finns tid att planera om så att de värsta ingreppen i miljön kan undvikas och att den byggvolym som skulle förläggas i dessa känsliga områden istället kan lösas på andra sätt.

Vi menar att två större exploateringsområden, Ryssbergen och Trolldalen på Henriksdalsberget, helt borde utgå ur planeringen. Dessa två områden har mycket stora ekologiska och rekreativa värden. Båda områdena skulle utgöra ovärderliga gröna oaser i Nacka stad.

Områdena uppfyller inte heller de kriterier som ställs upp för prioritering av stadsbyggnadsprojekten enligt tjänsteskrivelsen där projekt som är fysiskt integrerade med den planerade tunnelbanan ges högsta prioritet.

Bebyggelsen i Ryssbergen kommer inte att vara nära någon tunnelbaneuppgång. Bostadshuset som planeras i Ryssbergen skulle avskiljas från övriga Nacka stad genom ett verksamhetsområde och Värmdöleden. Det skulle bli en isolerad bostadsenklav och inte en integrerad del av Nacka stad. Trolldalen på Henriksdalsberget ligger långt från planerade tunnelbaneuppgångar.

Projekt som möjliggör färdigställandet av en stadsgata i centrala Nacka ska prioriteras. Varken Ryssbergen eller Trolldalen möjliggör en stadsgata i centrala Nacka.

Projekt som maximerar kommunens intäkter ska också prioriteras. Ryssbergen är ett projekt med dålig stadsbyggnadsekonomi eftersom helt ny infrastruktur måste dras fram dit. Dessutom tillkommer investeringar i dagvattenrening, antingen i planområdet eller utanför, för att klara miljökvalitetsnormerna för ytvatten. Det är också ett riskabelt projekt som kan falla på att just miljökvalitetsnormerna för ytvatten inte kan klaras, vilket gör att planen kan upphävas i domstol.

Utöver detta är Ryssbergen ett område med mycket höga naturvärden med över 60 naturvårdsarter varav 24 är rödlistade. Ryssbergens karaktär av urskog tillsammans med läget i centrala Nacka gör det unikt. Delar av exploateringsområdet brann 2018, vilket bara har ökat naturvärdena. Två helt nya arter för Södermanland har påträffats vid inventeringar efter branden tillsammans med flera andra sällsynta och hotade arter samt nu även flera ovanliga och brandberoende arter. För att dessa arter ska ha en rimlig chans att överleva långsiktigt behöver hela Ryssbergen sparas som naturområde. I brandinsektsinventeringen står följande:

Insektspopulationerna i Ryssbergen är känsliga för förändringar, eftersom Ryssbergen ligger relativt isolerat i landskapet och hela området omges av antingen vatten eller bebyggelse och stora vägar (Johansson et al. 2018). Det isolerade läget i kombination med den begränsade arealen (ca 30 ha) gör även Ryssbergen mycket känsligt för påverkan från ett flertal faktorer, exempelvis från kanteffekter (Ewers & Didham 2008) eller från antropogena störningar, exempelvis buller (Bunkley et al. 2017) och ljusföroreningar (Owens & Lewis 2018). Det är de sammanlagda habitatkvaliteterna tillsammans med den långa kontinuiteten, i kombination med de nya förutsättningarna som skapats av branden, som resulterat i den höga artrikedomen.

Det gäller inte bara för insekter utan även för andra arter också, Ryssbergen behöver bevaras i sin helhet!

Länkar till rapporter om Ryssbergen:

[Brandinsekter Ryssbergen 2019](#)

[Naturvärdesinventering och insektsinventering Ryssbergen 2016-17](#)

Den del som planeras bebyggas innehåller, förutom brandområde och tallurskog, även en s.k. lågpunkt eller sänka som samlar upp dagvatten från ett stort område och som i nuvarande oförstörda form ger en naturlig dagvattenrening kostnadsfritt. Som nämnts ovan kan hela projektet falla på att man inte klarar miljökvalitetsnormerna för ytvatten.

Den del av Ryssbergen som föreslås exploateras är också den mest lättillgängliga delen och den del som används mest av skolor och förskolor idag. Om planen genomförs blir i stort sett bara de svårtillgängliga branterna kvar. Detta framgår av rapporten [Förstudie tillgänglighet](#).

Se bilderna nedan för en jämförelse mellan de lättillgängliga (gulmarkerade) områdena i Ryssbergen med de tänkta exploateringsområdena.

Flygfoto över Ryssbergen med Kvarnholmen.

Brant område med naturvärden och utsikter.

Lättillgängliga områden med höga naturvärden och nyckelbiotoper.

I miljöredovisningen sägs också att Ryssbergens lättillgängliga, mer låglänta och plana områden tas i anspråk, vilket är negativt för friluftslivet.

Förutom allt detta visade sig även Ryssbergen ha de allra högsta värdena vad gäller ekosystemtjänster enligt rapporten [Visualisera och värdera ekosystemtjänster i kommunal samhällsplanering -Ekotjänster i Nacka](#).

Vad gäller Trolldalen är även där naturvärdena höga med ett flertal rödlistade arter. Området är också av största betydelse som rekreationsområde, det enda större grönområdet i Henriksdal- Finnboda- Kvarnholmen. Både natur- och rekreationsvärdena skulle kraftigt försämrats om bebyggelse tillåts där, se rapporten [Naturvärdesträd på Henriksdalsberget](#). Om Trolldalen sägs: *Delområde 1 har idag status som naturvärdesobjekt som låg till grund för en naturvärdesklassning av objektet på kommunal nivå. Emellertid har inventeringen visat att mängden gammal tall och värdräd för rödlistade arter samt den goda tillgången på död ved av främst tall ger objektet nyckelbiotopklass. Sådana objekt rankas som regel till objekt av länsintresse.*

Vi föreslår kommunstyrelsen att både Ryssbergen och Trolldalen utgår ur planeringen av ovanstående skäl.

När det gäller vilka områden som ska prioriteras i Genomförandeplanen blir vi förvånade över att t.ex. ICA-Maxitomten inte finns med alls. Det är ett område som idag redan är exploaterat och som ligger betydligt närmare kommande tunnelbana än Ryssbergen. Vi har själva, genom kontakt med Marcus Fridenäs på ICA Fastigheter AB, försäkrat oss om att de är villiga att detaljplanera sitt område. Vi föreslår att den bebyggelse som föreslås i Ryssbergen kan prövas där istället. Se grönmarkerat område i kartan nedan.

Med vänlig hälsning

Ronny Fors

Hanna Nilsson

Naturskyddsföreningen i Nacka